

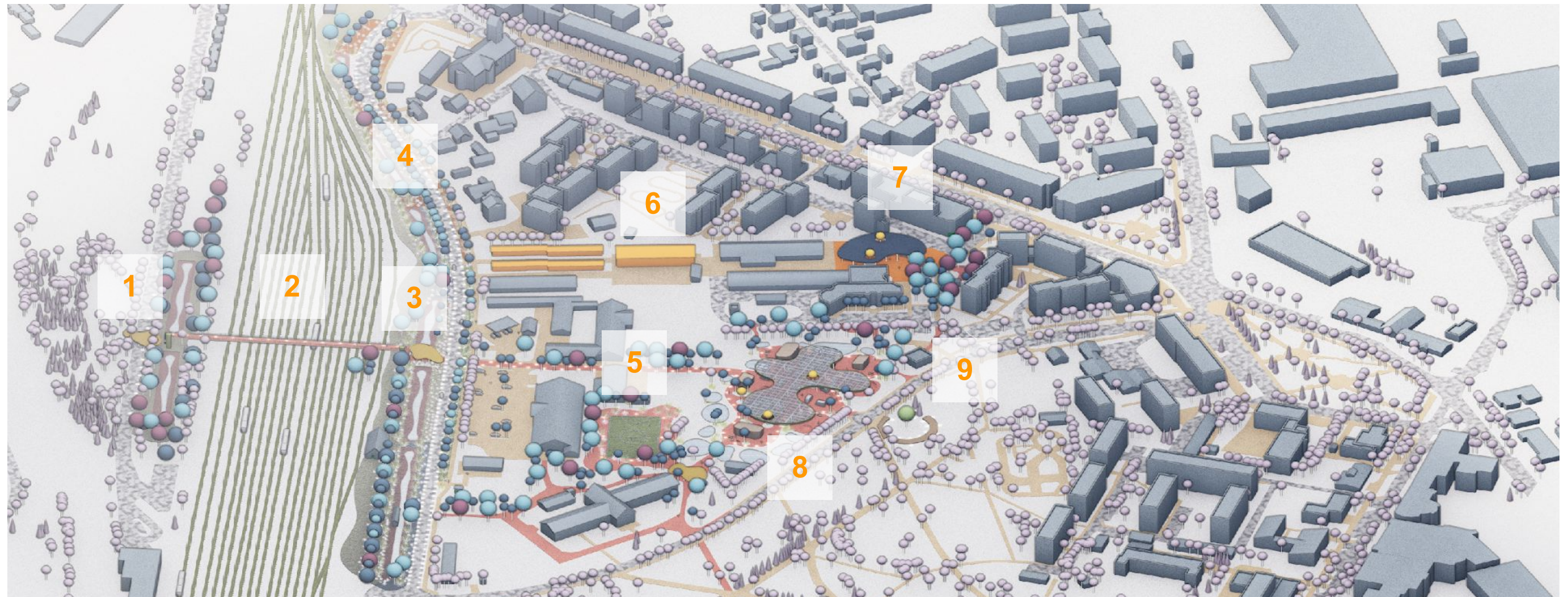
Hajnówka

centrum spotkań • retencja wody • przestrzeń rekreacyjna

nr identyfikacyjny pracy

213564

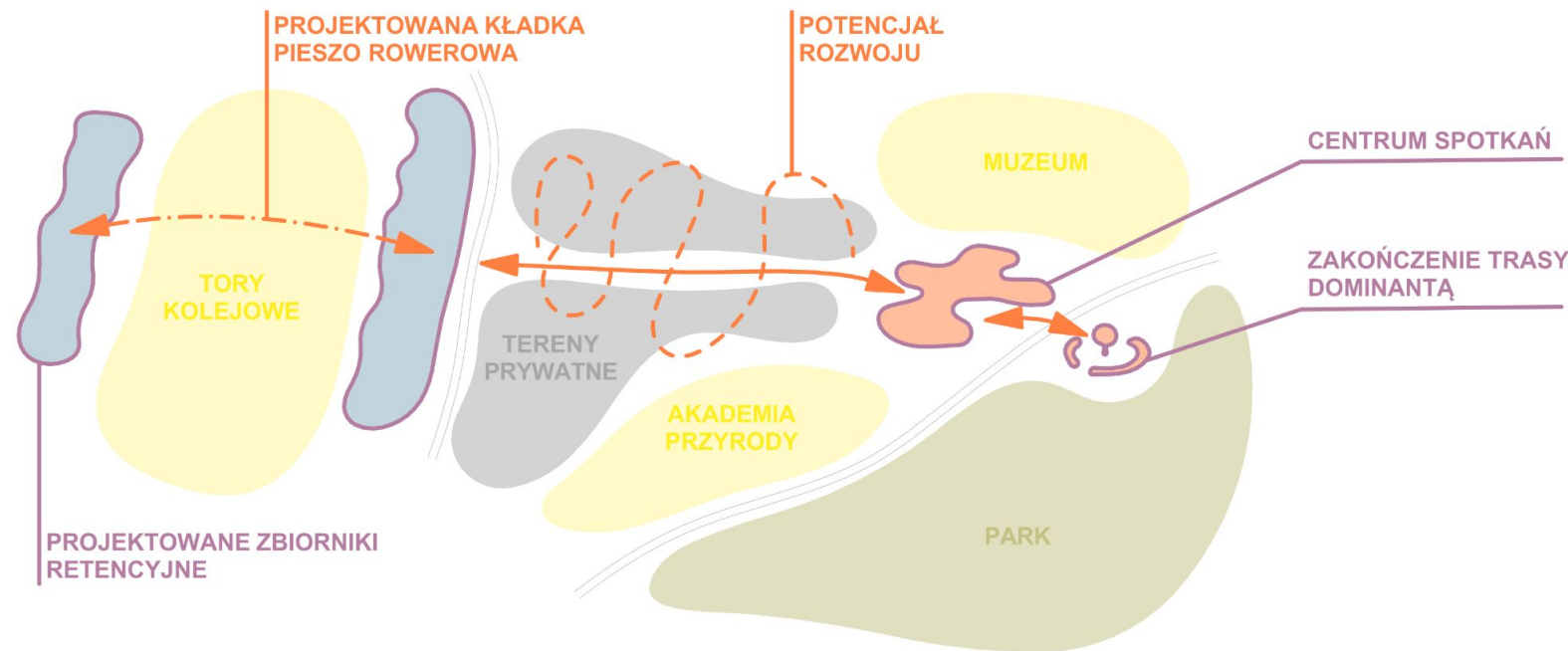
1. wejście na kładkę przy ul. Dworcowej
2. kładka pieszo-rowerowa na przedłużeniu ul. J. Kołosa
3. wejście na kładkę przy ul. Białowieskiej
4. zbiorniki retencyjne otoczone zielenią
5. boisko
6. adaptacja istniejących budynków na obiekty rekreacyjno-usługowe
7. Zadaszenie targowiska
8. plac główny – centrum spotkań
9. zagajnik



IDEA PROJEKTU

Celem projektu jest stworzenie linearno-centralnej przestrzeni publicznej, która uwzględni potrzeby mieszkańców. Przestrzeń ta została tak zaprojektowana, aby na przestrzeni lat pozytywnie oddziaływała na sąsiednie tereny, w rezultacie byłaby katalizatorem pozytywnych zmian nie tylko na przestrzeniach publicznych ale również prywatnych.

GLÓWNA IDEA PROJEKTU



Główna idea projektu koncentruje się na harmonijnym połączeniu natury, kultury i lokalnej historii. Centralnym punktem jest wielofunkcyjna przestrzeń publiczna zadaszona, która nie tylko służy jako miejsce spotkań, lecz także pełni rolę symbolicznej "bramy". Przypomina to fakt, że Hajnówka często jest określana jako brama do Puszczy Białowieskiej. To miejsce ma być dostępne dla mieszkańców na co dzień i umożliwić organizację różnorodnych wydarzeń kulturalnych.

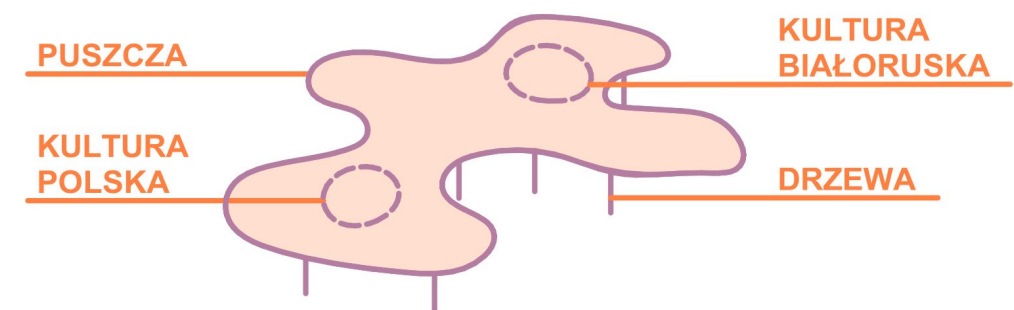
Zadaszenie w projekcie ma głębsze znaczenie, które sięga poza jego praktyczne aspekty. Jego kształt odnosi się metaforycznie do zagrożonego lasu, stanowiąc symboliczne wyrażenie troski o naturalne środowisko, zwłaszcza lasy, które są zagrożone wycinką. Ma to być swoistą reprezentacją tego, co jest ważne dla lokalnej społeczności - zachowania dziedzictwa przyrodniczego, szczególnie kultury Białowięży, stanowiącej istotną część zarówno polskiego, jak i białoruskiego dziedzictwa.

Dodatkowe wydzielone przestrzenie pod zadaszeniem mają na celu wyeksponowanie i celebrowanie dwóch różnych, ale ściśle ze sobą powiązanych kultur: polskiej i białoruskiej. Te dwie przestrzenie są symbolicznym wyrazem dialogu i wzajemnego szacunku między obiema kulturami, co odzwierciedla istotną relację między Polską a Białorusią.

Oprócz swojej funkcji symbolicznej, te wydzielone strefy mają służyć także jako miejsca edukacji. Poprzez różnorodne elementy architektoniczne, sztukę, czy elementy historyczne, przestrzenie te będą zapraszać do zgłębiania i zrozumienia dziedzictwa kulturowego obu narodów.

W tym kontekście inicjatywy społeczności lokalnej oraz zaangażowanie organizacji pozarządowych i władz miejskich mają kluczowe znaczenie. Dialog polsko-białoruski, szacunek dla dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, a także współpraca lokalnej społeczności są kluczowymi elementami, które wspierają i dają życie temu symbolicznemu i funkcjonalnemu zadaniu. To miejsce ma działać jako wspólna przestrzeń, której celem jest integracja, nauka i kontynuacja dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń.

SYMBOLIKA ZADASZENIA



Założenie projektu opiera się na promowaniu komunikacji pieszej i rowerowej jako kluczowych środków transportu, które nie tylko wspierają zdrowy tryb życia, ale także wpisują się w ideę zrównoważonego rozwoju miasta. Plan uwzględnia rozbudowę infrastruktury poprzez przedłużenie ul. Jana Kołosa za pomocą kładki prowadzącej do ul. Dworcowej. To połączenie stworzy dogodną trasę dla pieszych i rowerzystów, zwłaszcza w kontekście popularnej trasy rowerowej Green Velo, która przechodzi przez miasto.

Projekt uwzględnia również konstrukcję zbiorników retencyjnych, które nie tylko chronią osiedla mieszkalne przed zalewaniem w czasie opadów, lecz także wspierają retencję wód opadowych. Ta strategia jest niezwykle istotna dla zapobiegania powodziom i utrzymania stabilności ekologicznej w regionie, co wpływa na ochronę bioróżnorodności oraz stabilność ekosystemów.

Poprzez gospodarowanie wodami opadowymi i zapewnienie retencji, projekt ma pozytywny wpływ na środowisko naturalne, chroniąc je przed skutkami ekstremalnych zjawisk pogodowych. W ten sposób inwestuje się w zrównoważony rozwój miasta, dbając jednocześnie o jego infrastrukturę, ochronę przed powodzią i ożywienie bioróżnorodności.

PROGRAM FUNKCJONALNY

Lokalne Centrum Spotkań

Dynamiczna przestrzeń, pełniąca wiele funkcji, która jest dostępna dla różnych grup społecznych i ma za zadanie wspierać różnorodne inicjatywy oraz integrować społeczność. Oto główne aspekty programu funkcjonalnego:

Miejsce dialogu polsko-białoruskiego

Centrum ma być platformą, gdzie organizowane są dyskusje, seminaria, spotkania czy wydarzenia artystyczne, które sprzyjają dialogowi międzykulturowemu i zacieśniają relacje między społecznościami polską i białoruską.

Miejsce dla inicjatyw sąsiedzkich, obywatelskich, fundacji, organizacji pozarządowych

Przestrzeń ta jest otwarta dla lokalnych inicjatyw społecznych i organizacji, które chcą prowadzić spotkania, warsztaty czy działania na rzecz dobra społecznego. To miejsce wspierające inicjatywy społeczne i aktywność obywatelską.

Miejsce wydarzeń kulturalnych, kinowych, sportowych, warsztatowych, imprez czy koncertów

Centrum ma być centrum życia kulturalnego, organizując wydarzenia takie jak pokazy filmowe, koncerty, spektakle, warsztaty artystyczne, imprezy sportowe czy konferencje.

Możliwość wjazdu foodtrucków

Elastyczność przestrzeni pozwala na organizację różnorodnych wydarzeń, w tym możliwość wprowadzenia foodtrucków, które zwiększają ofertę gastronomiczną podczas imprez i wydarzeń.

Miejsce rekreacji dla dzieci, dorosłych, osób starszych

Centrum oferuje miejsca do rekreacji i odpoczynku dla różnych grup wiekowych, zapewniając strefy dla dzieci z placem zabaw, obszary rekreacyjne dla dorosłych oraz przestrzenie relaksacyjne dla osób starszych.

Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami

Przestrzeń ta jest dostępna dla wszystkich, uwzględniając udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami, takie jak windy, ułatwienia w poruszaniu się czy dostosowane toalety.

Poprzez takie różnorodne funkcje i elastyczność przestrzeni, Lokalne Centrum Spotkań staje się sercem społeczności, które aktywnie angażuje mieszkańców w życie kulturalne, społeczne i artystyczne miasta, jednocześnie zapewniając miejsce otwarte dla różnych grup społecznych.

ELEMENTY KONCEPCJI

- **Kładka pieszo-rowerowa z komunikacją pionową dostosowaną do osób ze szczególnymi potrzebami**

Pogłębiona analiza użytkowników obszaru opracowywanego pozwoliła na stworzenie archetypów 4 grup uczestniczącym w życiu tego obszaru. Do każdej wyodrębnionej osoby wskazano trasę, którą porusza się po mieście oraz środek transportu. Następnie przeprowadzono krzywą doświadczeń, która jednoznacznie wskazała obszary problematyczne w obrębie miasta. Najtrudniejszym do pokonania fragmentem terenu okazał się istniejący wiadukt nad torami kolejowymi. Istniejąca kładka ma strome nachylenie, które jest szczególnie trudne do pokonania dla osób starszych, dla których wspinaczka może być wyzwaniem fizycznym. Brak windy uniemożliwia łatwy dostęp dla osób z ograniczoną mobilnością. Dodatkowo, brak podjazdów dla rowerzystów ogranicza wygodę korzystania z kładki dla tej grupy użytkowników, co może utrudniać mobilność w mieście oraz dotarcie do Green Velo.

Zaprojektowane rozwiązanie w postaci kładki byłoby wartościowym udogodnieniem dla społeczności, poprawiając mobilność, dostępność i bezpieczeństwo dla osób w różnym wieku i o różnych potrzebach. Taka inwestycja mogłaby przyczynić się do stworzenia bardziej zrównoważonego i przyjaznego dla rowerzystów oraz pieszych środowiska miejskiego. Lokalizacja nowej kładki jednoznacznie naprowadza na projektowane Lokalne Centrum Spotkań, funkcjonujące zarazem jako zwieńczenie osi widokowej. Dzięki nowej kładce dystans, który dzieli dworzec kolejowy od nowego centrum, to już nie 400m, jak w przypadku starego wiaduktu, ale tylko 150 metrów.

- **Ciąg zbiorników retencyjnych zlokalizowanych wzdłuż ul. Białowieskiej**

Dzięki przeprowadzonym analizom wód opadowych, stwierdzono istotne ryzyko podtopienia znacznej ilości analizowanego obszaru. Projektowany zespół zbiorników retencyjnych wzdłuż ulicy Białowieskiej, pełniłby nie tylko funkcje rekreacyjne, ale również stanowił ważny element ochrony przeciwpowodziowej dla tej części miasta. Poziom wody w zbiornikach różniłby się w zależności od ilości opadów. W okresach suszy, odnotowanoby niski stan wody, lub całkowite wyschnięcie zbiorników. Natomiast w okresach roztopów czy nasilonych opadów atmosferycznych cały teren pomiędzy ul. Białowską a torowiskiem mógłby gromadzić wodę, ratując tym samym okoliczną zabudowę mieszkaniową od podtopień.

- **Ciąg pieszo-jezdny w miejscu ulicy J. Kołasa**

Transformacja istniejącej ul. Kołasa w ciąg pieszo-jezdny stanowiłaby uzupełnienie koncepcji połączenia istniejącego dworca kolejowego z projektowanym Lokalnym Centrum Spotkań. Integracja pieszych, rowerzystów oraz kierowców zaowocowałaby zwiększeniem bezpieczeństwa przez wzmocnienie świadomości wszystkich grup użytkowników. Piesi czują się bardziej widoczni i bezpieczni na drodze. Ponadto, ciągi pieszo-jezdne mogą zachęcać do tworzenia przestrzeni publicznych sprzyjających interakcji społecznej. Może to przyczynić się do rozwoju społeczności lokalnej i kształtowania przyjaznych dla ludzi miejsc oraz zwiększenia atrakcyjności terenów przylegających do proponowanego ciągu.

- **Plac miejski z zadaniem stanowiący nowe Lokalne Centrum Spotkań**

Głównym punktem projektu jest Lokalne Centrum Spotkań. to niezwykle miejsce o wielofunkcyjnym charakterze, które stanowi serce społeczności. To przestrzeń, która nie tylko integruje społeczność lokalną, ale także odzwierciedla różnorodność kulturową regionu. Centrum to nie tylko zadanie i kubatury, ale przede wszystkim symbol wspólnoty, dialogu i wzajemnego zrozumienia.

Projektowane z uwzględnieniem różnorodnych potrzeb społecznych, centrum staje się punktem spotkań dla wydarzeń kulturalnych, celebrujących bogactwo i dziedzictwo kultury polskiej i białoruskiej. To nie tylko przestrzeń do organizacji imprez artystycznych, ale także miejsce kultywowania tradycji, edukacji oraz współpracy międzykulturowej, umożliwiające dialog polsko-białoruski.

Jego znaczenie wykracza poza wydarzenia kulturalne, stając się platformą dla inicjatyw społecznych z trzeciego sektora, fundacji i organizacji pozarządowych. Wspiera to rozwój społeczności poprzez współpracę i koordynację działań na rzecz lokalnego dobra. Centrum stanowi również miejsce, gdzie zarówno dzieci, młodzież, jak i osoby w różnym wieku mogą znaleźć przestrzeń do odpoczynku i zabawy. Zróżnicowanie tekstur, materiałów czy sposób ukształtowania terenu odpowiadają na potrzeby sensorycznej różnorodności najmłodszych. Otwarte dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, staje się miejscem dostępnym dla wszystkich. Odpowiednie zaprojektowanie przestrzeni z myślą o retencji i odprowadzaniu wody nie tylko przyczynia się do ochrony przed powodzią, ale także promuje środowiskowe podejście, wspierając ekologiczne aspekty rozwoju.

Całość tego centrum skupia się na aspektach zrównoważonego rozwoju, gdzie ekologia, kultura, społeczność i edukacja są harmonijnie ze sobą powiązane. Dzięki temu Hajnówka staje się nie tylko miejscem aktywności społecznej i kulturalnej, ale także symbolem wspólnoty różnych wartości, dbałości o środowisko i wsparcia dla rozwoju lokalnego.

- **Zagajnik z pomnikiem przyrody**

Zagajnik z pomnikiem przyrody stanowi integralną część założenia miejskiego, pełniąc rolę zamknięcia osi przestrzennej. Jest to symboliczne przekształcenie miasta w otoczoną naturą przestrzeń, nawiązującą do lokalizacji Hajnówki na krawędzi Puszczy Białowieskiej. Za pomocą starannie dobranego oświetlenia podkreślono istniejący drzewostan, jednocześnie proponując miejsca do spokojnego odpoczynku. Całość parku akcentuje jego refleksywny charakter, zachęcając do zadumy i relaksu wśród natury. Poprzez uwypuklenie istniejących drzew oraz stworzenie miejsc do siedzenia, miejsce to nie tylko celebrowane jest jako przestrzeń naturalna, ale również jako miejsce, które kultywuje i podkreśla znaczenie środowiska naturalnego dla tożsamości i historii miasta. Jego funkcja w kontekście pełnienia roli zamknięcia osi urbanistycznej wykracza poza aspekt stricte estetyczny. To także metaforyczne podsumowanie miasta, w którym elementy przyrody i dziedzictwo naturalne są traktowane z należyтым szacunkiem i uwielbieniem, tworząc harmonijną całość z jego otoczeniem i historią.

ZESTAWIENIE POWIERZCHNI

Zestawienie powierzchni zabudowy

Powierzchnia zabudowy		
Kategoria strefy	Nazwa strefy	Powierzchnia
Powierzchnia zabudowy	Infobox	53,1
Powierzchnia zabudowy	Sala wielofunkcyjna	53,1
Powierzchnia zabudowy	Sala wielofunkcyjna	120,5
Powierzchnia zabudowy	WC	127,3
	suma	354,0 m ²

Zestawienie powierzchni utwardzonych i biologicznie czynnych

Bilans terenu		
Kategoria strefy	Nazwa strefy	Powierzchnia
Powierzchnia biologicznie czynna	Akademia Przyrody	10188,1
Powierzchnia biologicznie czynna	Lokalne Centrum Spotkań	35351,5
Powierzchnia biologicznie czynna	Muzeum Kultury Białoruskiej	2795,7
		48 335,3 m ²
Powierzchnia utwardzona	Ciąg pieszo-jezdny	6473
Powierzchnia utwardzona	Droga utwardzona	3897,3
Powierzchnia utwardzona	Muzeum Kultury Białoruskiej	2655,4
Powierzchnia utwardzona	Targowisko	2100,2
Powierzchnia utwardzona	suma	15 125,9 m ²
	suma całości	63 461,2 m ²